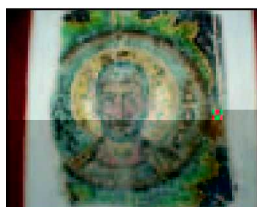

Ψηφιοποιούν τα ψηφιδωτά

Με εφόδιο την τεχνολογία της τρισδιάστατης αναπαράστασης των αντικειμένων, ψηφιοποιούνται μνημεία του κυπριακού πολιτισμού. Ανάμεσά τους, τα ψηφιδωτά της Κανακαριάς.

ΣΕΛ. 57

Ψηφιοποιούνται τα επαναπατρισθέντα ψηφιδωτά της Κανακαριάς Ξανααστήνουν τα κλεμμένα

► Σε μια προσπάθεια να διασωθεί η μορφή τους, το Ινστιτούτο Κύπρου και το ΕΜΠ ξεκίνησαν την ψηφιοποίηση των ψηφιδωτών της Παναγίας Κανακαριάς και των τοιχογραφιών του Αντιφωνητή

ΧΡΥΣΤΑ ΝΤΖΑΝΗ

Με έμφαση στις κλεμμένες εικόνες και τα ψηφιδωτά εκκλησιών στα κατεχόμενα, που έχουν επαναπατριστεί στην Κύπρο και φυλάσσονται, το Ινστιτούτο Κύπρου σε συνεργασία με το Εργαστήριο Φωτογραμμετρίας του ΕΜΠ ξεκίνησαν πιλοτικά την ψηφιοποίηση των εκθεμάτων του Βυζαντινού Μουσείου και του Αρχαιολογικού Μουσείου Λευκωσίας.

Χρησιμοποιώντας τρισδιάστατους σαρωτές λέιζερ τελευταίας τεχνολογίας, οι ερευνητές ψηφιοποίησαν δοκιμαστικά για πρώτη φορά στην Κύπρο ιστορικά τεχνουργήματα, όπως τα κοσμήματα της Αφροδίτης και τα ψηφιδωτά της Κανακαριάς.

Το ερώτημα που τίθεται είναι σε πόσο χρονικό διάστημα και με ποια ποιότητα θα μπορεί να συλλεχθεί όλη η πληροφορία των έργων, προκειμένου να επιτευχθεί η ψηφιακή αναπαράστασή τους σε πιστή τρισδιάστατη μορφή.

Στη διάρκεια των δύο προηγούμενων ημερών οι ερευνητές του Ινστιτούτου Κύπρου και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου δοκίμασαν νέες τεχνολογίες ψηφιοποίησης, τόσο σε αρχαία κοσμήματα, μαρμάρινα εδώλια κ.ά. που εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο, όσο -προπάντων- στα επαναπατρισθέντα μωσαϊκά της εκκλησίας της Παναγίας Κανακαριάς, στη Λυθράγκωμη, τα οποία φυλάσσονται στο Βυζαντινό Μουσείο.

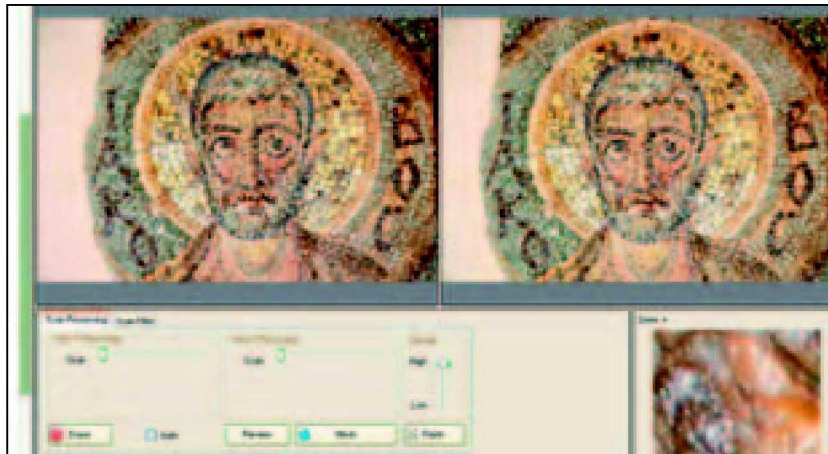
Έμφαση στα κλεμμένα

Δεδομένου ότι πρόκειται για έργα μεγάλης ιστορικής και πολιτιστικής ση-

μασίας, ο στόχος είναι να δημιουργηθούν ψηφιακά αντίγραφα για κάθε ένα από τα εκθέματα, τα οποία να μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανίχνευση φθοράς ενός έργου ή ακόμη να βοηθήσουν στη σύγκριση δύο φαινομενικά όμοιων αντικειμένων χωρίς να χρειάζεται να έχει κανείς μπροστά του τα ίδια τα έργα. Εκτός από τον στόχο του πολλαπλασιασμού της μετάδοσης της πληροφορίας παγκοσμίως -αφού οι ψηφιοποιημένες εικόνες θα ενσωματωθούν στο αρχείο της ευρωπαϊκής βιβλιοθήκης Europeana-, στην Κύπρο το ζητούμενο είναι να διασωθούν, έστω ψηφιακά, αντικείμενα του πολιτισμού μας, τα οποία εξάλλου δεν κινδυνεύουν μόνο από τα φυσικά φαινόμενα, αλλά και από τις καταστροφές και τη σύλληψη που εφεύραν οι μακροχρόνιες συγκρούσεις στο νησί. Είναι για αυτό ακριβώς που τόσο οι ερευνητές όσο και το Βυζαντινό Μουσείο δίνουν έμφαση στην ψηφιοποίηση και προβολή όσων αντικειμένων είχαν κλαπεί από τις εκκλησίες της βόρειας Κύπρου μετά το 1974 και επαναπατρίστηκαν τα τελευταία χρόνια. Όπως ανέφερε ο διευθυντής του Μουσείου, Γιάννης Ηλιάδης, με την ψηφιακή αναπαράσταση των ψηφιδωτών, των τοιχογραφιών και των εικόνων της Παναγίας Κανακαριάς, του Αντιφωνητή, της Παναγίας Τοχνίου, του Μπέλα Πάις κ.ά. δεν θα παρουσιάζονται μόνο τα αντικείμενα ως έργα τέχνης, αλλά και η ιστορία της κλοπής, πώλησης και τελικά εύρεσής τους, ώστε να ενισχυθεί μέσα από αυτή τη δημοσιοποίηση η προσπάθεια ανεύρεσης και άλλων κλεμμένων έργων.

Επιστράφησαν αλλοιωμένα

Από τα ελάχιστα απομεινάρια των ψηφιδωτών διακόσμησης των ναών πριν την εικονομαχία, τα ψηφιδωτά του 6ου αιώνα της Παναγίας Κανακαριάς στη Λυθράγκωμη σώζονταν μέχρι το 1979, όταν άλλα καταστράφηκαν και άλλα αποκολλήθηκαν από τη θέση τους για να εξαχθούν και να πωληθούν λαθραία. Τέσσερα τμήματά τους εντοπίστηκαν το 1988 στην κατοχή εμπόρου έργων τέχνης στην Ινδιανάπολη των Η.Π.Α. Το 1991 τα ψηφιδωτά επιστράφηκαν σημαντικά αλλοιωμένα στην Κύπρο και έκτοτε εκτίθενται στο Βυζαντινό Μουσείο.

Το ψηφιδωτό του 6ου αιώνα με την εικόνα του Αγίου Ιακώβου από την εκκλησία της Κανακαριάς είναι ένα από τα πρώτα έργα που ψηφιοποιήθηκαν με τη βοήθεια τρισδιάστατων σαρωτών.